

ע"פ 46159/11/15 - דוד בן-נון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 46159-11-15 בן-נון נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 153131/2015

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון
מערער דוד בן-נון
ע"י ב"כ עו"ד ירחמיאל נתנזון
נגד מדינת ישראל
משיבה ע"י ב"כ פרקליטות מחוז חיפה

פסק דין

בפני ערעור על חומרת העונש שהוטל בגזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (כב' השופט אבישי קאופמן), אשר ניתן ביום 3.11.2015, בתיק ת"ד 3470-06-15 (להלן: "**בית משפט קמא**").

רקע

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של עקיפה מסוכנת בדרך לא פנויה תוך חציית קו הפרדה רצוף - עבירה לפי סע' 47ד לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**"); נהיגה בקלות ראש - עבירה לפי סע' 62(2) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"); התנהגות הגורמת נזק - עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה ועבירה של עקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף - עבירה לפי תקנה 47ה(5) לתקנות.

על פי כתב האישום, בתאריך 9.4.15, נסע המערער בכביש מס' 70 מכיוון כללי צפון לכיוון כללי דרום, כביש דו סטרי, נתיב לכל כיוון וקו ההפרדה שבו רצוף ללא קו קטעים בצידו הימני. לפני הנאשם נסעו שני רכבים וממולו נסע רכב שלישי (הרכב המעורב). המערער עקף, תוך חציית קו ההפרדה הרצוף, את שני הרכבים שהיו לפניו, כאשר הדרך לא הייתה פנויה במרחק מספיק על מנת להשלים את העקיפה בבטחה וכתוצאה מכך, חסם דרכו של הרכב המעורב ופגע בו (להלן: "**התאונה**"). כתוצאה מהתאונה, 2 אנשים נפגעו וכלי הרכב המעורבים ניזוקו.

2. הצדדים הגיעו לידי הסדר טיעון ובדין שהתקיים ביום 3.11.15, הגיש ב"כ המשיבה כתב אישום מתוקן

"לאור חומר הראיות". בכתב האישום המתוקן, אשר הוקרא למערער, נמחקה הטענה כי המערער חצה קו הפרדה רצוף וכפועל יוצא, נמחקה העבירה לפי סע' 47(5) לתקנות התעבורה וכן תוקן תיאור העבירה של סע' 47ד. המערער הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בהתאם להודאתו.

גזר הדין

3. בהסדר הטיעון שנערך בכתב וצורף להודעת הערעור, הסכימו הצדדים כי יטענו "טיעון חופשי" באשר לרכיב של הפסילה בפועל בגזר הדין.

לאחר ששמע טיעוני הצדדים לעונש וכן את המערער עצמו, קבע בית משפט קמא:

"המדובר בתאונת דרכים עקב עקיפה בדרך לא פנויה. כתב האישום תוקן וחומרתו הופחתה אולם עדיין מדובר בתאונה בנסיבות של רשלנות על הצד הגבוה. הנאשם יצא לעקיפה בדרך לא פנויה, ולמרבה המזל הסתיים האירוע בתאונה קלה יחסית ללא פגיעות משמעותיות.

אינני מקבל שעברו של הנאשם מקל, ואף אינני מקבל שאינו מכביד. אכן הנאשם מחזיק ברשיון נהיגה תקופה ארוכה, אולם לחובתו 74 הרשעות אשר מדברות בעד עצמן. אין בהרשעות עבירות חמורות במיוחד אולם לחובתו תאונה משנת 99, עבירות חוזרות של נהיגה ללא חגורת בטיחות ואי ציות לתמרורים. בגין גרימת תאונת דרכים עקב נהיגה רשלנית קיים עונש פסילה לתקופה מינימלית של 3 חודשים ועונש דומה קיים בגין עבירה של עקיפה בדרך לא פנויה. גם לאחר תיקון כתב האישום נותרו שני סעיפים אלה על כנם.

בהתחשב בכלל הנתונים, ראיתי לנכון להטיל על הנאשם את העונשים הבאים: אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים. לריצוי הפסילה, יפקיד הנאשם את רשיונו במזכירות בית המשפט בעכו לא יאוחר מיום 3.12, בשעות הקבלה. הפסילה בפועל מהמועד הנ"ל, אולם תמנה רק מיום הפקדת הרשיון בפועל. אם יופקד הרשיון לפני התאריך הנ"ל, תיכנס הפסילה לתוקף ותמנה מיום ההפקדה.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים לבל יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה. אני דן את הנאשם לתשלום קנס בסך 1200 ש"ח או 6 ימי מאסר שישא בנוסף לכל מאסר אחר שהוטל עליו.

הקנס ישולם ב- 3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מתאריך 10.12."

טענת המערער

4. **המערער** טען כי עונש של פסילה למשך 5 חודשים, הינו בנסיבות תיק זה, עונש חריג ויש להפחיתו בשל הטעמים הבאים:

העבירה - המערער טוען כי לו הושארה העבירה של עקיפה תוך חציית קו רצוף, היה מקום להטיל עונש של פסילה ממושכת, אך עבירה זו נמחקה ונותרה רק העבירה של עקיפה בדרך לא פנויה. הנפגעים בתאונה נכנסו לבדיקה רפואית למען הזהירות בלבד ושוחררו מיד, מבלי למצוא ממצאים של פגיעות גופניות.

עברו התעבורתי של המערער - מדובר בנהג מקצועי הנוהג מאות קילומטרים מדי יום החל משנת 1976. בהתחשב בותק הרב שאוחז המערער ברישיון נהיגה ובהיותו נהג מקצועי, 74 עבירות שנצברו בעברו התעבורתי ואשר מרביתם עבירות של ברירת קנס, שהתיישנו, אינן מלמדות על עבר תעבורתי מכביד. בית משפט קמא טעה עת שם דגש על תאונה משנת 1999, שהתיישנה. המערער הינו מפרנס יחיד למשפחה של 5 נפשות ותומך בזוג הורים. פסילה ממושכת, כפי שקבע בית משפט קמא, תפגע בו ובמשפחתו באופן לא מידתי ויביאם לחרפת רעב.

נסיבות מתן גזר הדין - ב"כ המשיבה הגיע לדין לא מוכן, לא ידע על הסדר הטיעון ולא ראה את כתב האישום המתוקן. משהעיר לו על כך ב"כ המערער, "התחמם" כנראה ב"כ המשיבה ובנסיבות אלו, דרש פסילה לתקופה משמעותית. גם האווירה באולם בית המשפט קמא הייתה מחושמלת, עקב דיון קודם קשה שהיה לכב' השופט, נראה כי הדבר נתן אותותיו בגזר הדין.

חריגה מרמת הענישה - המערער מוסיף, כי טעה בית משפט קמא עת חיבר בין שתי עבירות - עקיפה ונהיגה רשלנית - ועונש המינימום הקבוע בצד כל אחת מהעבירות - 3 חודשי פסילה וביחד = 6 חודשים ולאחר מכן, הפחית חודש וקבע 5 חודשי פסילה - אין זו הדרך לקבוע את העונש הראוי. בתי המשפט קובעים בנסיבות כגון אלו, עונש של חודש או חודשיים, ללא הסדר טיעון. ובהסדר טיעון המביא לחסכון בזמן שיפוטי יקר, עונש קל יותר.

נוכח האמור, טוען ב"כ המערער, כי יש להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא ולקצר את תקופת הפסילה.

טענות המשיבה

5. המשיבה טוענת, כי יש לדחות את הערעור שכן לפי ההלכה הפסוקה, ערכאת הערעור תתערב בעונש שהטיל בית משפט קמא, רק אם העונש אינו סביר ונוטה לחומרא או לקולא באופן חריג. בנדון, לא רק שאין מדובר בעונש הנוטה לחומרא באופן חריג, אלא אף בעונש מקל בנסיבות.

עברו התעבורתי של המערער - מדובר בעבר תעבורתי מכביד, כעולה מתדפיס הרשעות קודמות שלו בתחום התעבורה.

העבירה - כתב האישום המתוקן כולל שתי עבירות, לגביהן קיימת פסילת מינימום של שלושה חודשים לגבי כל אחת מהן. עונש של 5 חודשי פסילה - מעט יותר מעונש המינימום שקבוע בחוק - אינו עונש חמור נוכח עברו התעבורתי של המערער. בתאונה נחבלו שני אנשים, גם אם קלות, חומרת העבירה והאירוע מלמד על מסוכנות המערער, הנוסע ועוקף כלי רכב בצורה לא זהירה, בקלות ראש וגורם לתאונה.

רמת הענישה הנוהגת - במקרים דומים, בהם הורשעו נאשמים בעבירה של לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה, גזרו בתי המשפט עונש של 5 חודשים לפחות, גם למי שאין לו הרשעות קודמות בתחום התעבורה ולכן, נוכח

העבר התעבורתי של המערער, מדובר בעונש מקל.

הסדר הטיעון - כלל טיעון חופשי לעניין הפסילה בפועל, כך שלא ברור על מה מלין המערער, לעניין טיעון התובע בבית משפט קמא, שהיה רשאי לטעון לפסילה לתקופה שהוא חפץ.

נוכח האמור טוענת המשיבה כי יש לדחות את הערעור ולהותיר את גזר הדין על כנו.

דין והכרעה

6. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, עיינתי בגזר הדין ובחנתי נסיבות המקרה, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.

7. הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בגזר הדין של הערכאה הדיונית, מלבד במקרים חריגים בהם העונש שהוטל חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים - ראו רע"פ 398/14 **ערג' נ' מדינת ישראל** (16.63.14); רע"פ 1866/14 **זקן נ' מדינת ישראל** (13.3.14); רע"פ 189/14 **מודלג' נ' מדינת ישראל** (3.3.14); 3091/08 **טרייגר נ' מדינת ישראל** (29.1.09), ע"פ 6681/09 **אלחטיב נ' מדינת ישראל** (13.1.10); ע"פ 2772/11 **מימון נחמני נגד מדינת ישראל** (21/3/12); ע"פ 9437/08 **אלגריס נגד מדינת ישראל** (12/5/09); ע"פ 8704/08 **הייב נ' מדינת ישראל** (23/4/09); ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (3/7/06).

8. אדגיש כבר עתה, כי בצדק קבע בית משפט קמא כי עסקינן בעבירות חמורות אשר במזל לא גרמו לתוצאות טרגיות ולכן סבורה אני כי אין בנסיבות תיק זה בכדי להצדיק הטלת עונש הפוחת מעונש המינימום הקבוע בפקודה. קביעה שכזו מחייבת נסיבות מיוחדות שאינן עולות ממקרה זה. טענת המערער כי במקרים כגון אלו הטילו בתי המשפט ככלל עונש של חודש או חודשיים פסילה בפועל, לא הוכחה. מכל מקום אין אני סבורה, כאמור, כי נסיבות תיק זה נכללים בנסיבות החריגות המצדיקות סטייה מעונש המינימום הקבוע בחוק.

9. נשאלת השאלה, האם פסילה בפועל של 5 חודשים, לאור נסיבותיו האישיות של המערער ועברו התעבורתי, היא חריגה במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת במקרים כגון אלו והאם ראוי היה להעמיד את העונש על תקופת המינימום. גם על כך סבורה אני כי יש להשיב בשלילה.

10. עיינתי בגיליון הרשעותיו של המערער. לחובת המערער 74 עבירות הכוללות עבירות רבות של אי ציות לתמרורים, עבירות מהירות, אי החזקת הגה, עצירה וחניה המפריעה לתנועה, נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף, נהיגה ללא חגורת בטיחות ועבירות טכניות הקשורות ברכב. באשר לטענה כי מרבית העבירות התיישנו, אציין כי בשנת 2014 הורשע המערער באי ציות לתמרור 302(עצור), בשנת 2010 אי ציות לתמרור 501, בשנת 2009 הורשע בגין שתי עבירות קנס של עצירה (כולל העמדה בחניה),

בשנת 2007 נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף, וכן אי ציות לתמרור 815, בשנת 2004 אי ציות לתמרור 431 (פניית פרסה), וכן פעמיים נהג ללא חגורה כך גם ב - 2003 אי ציות לתמרור 431 (פניית פרסה) ועוד ועוד. כמו כן המערער היה מעורב בשנת 1999 בתאונה נוספת והורשע בגין נהיגה בקלות ראש ורישיונו נפסל. מדובר במספר לא מבוטל של עבירות, גם ביחס למי שנוהג לפרנסתו. לטעמי, נקודת המוצא צריכה להיות כי דווקא נהג שגומע מרחקים רבים בנסיעתו והציבור חשוף זמן ממושך לנהיגתו, ראוי כי יקפיד על קיום כללי הבטיחות והזהירות, למען ביטחונם של המשתמשים בדרך ציבורית.

טענת ב"כ המערער כי העבירות שבוצעו על ידו הן עבירות קלות, וכי עברו התעבורתי אינו מכביד, נדחית.

11. זאת ועוד, ב"כ המשיבה הציגה פסיקה של בתי משפט השלום לתעבורה, בהם הוטלו עונשים דומים אף בהעדר עבר תעבורתי. המערער לא הציג פסיקה המלמדת אחרת. סקירת הפסיקה מראה כי במקרים כאשר בית המשפט גזר עונש הפוחת מעונש המינימום, החמיר בית המשפט המחוזי בעונש והעמידו על עונש המינימום ובית המשפט העליון אישר החמרה זו. כך היה למשל ברע"פ 2350/05 **שחר שיינפלד נ' מדינת ישראל** (14.6.05), שם אישר בית המשפט העליון את החלטת בית המשפט המחוזי להחמיר בעונשו של מי שהורשע בעבירות של אי ציות לתמרור "עצור", נהיגה בקלות ראש ונהיגה הגורמת לחבלה וזאת נוכח עברו המכביד:

"למעלה מן הדרוש יצוין כי לא התקיים ובמקרה הנדון נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה לקולא מתקופת המינימום האמורה. אדרבא, בית-המשפט המחוזי סבר, כי יש מקום להחמיר בעונשו של המבקש גם בשל עברו התעבורתי המכביד ובצדק סבר כך".

כן ניתן לראות כי בית המשפט העליון אישר אף עונש חמור יותר ולא מצא להתערב בעונש של 6 חודשי פסילה שהוטל על מי שעבר עבירות דומות ואינו בעל עבר תעבורתי מכביד (רעפ 1335/08 **אלעד מגורי נ' מדינת ישראל** (14.2.08)):

"המבקש הורשע בעבירות חמורות של אי ציות לתמרור, נהיגה בחוסר זהירות והתנהגות הגורמת נזק. בהתנהגותו זו הוא גרם לנזק ממשי בגוף וברכוש. בעת גזירת הדין, התחשב בית-משפט השלום לתעבורה בחלוק הזמן ודלות הרשעותיו הקודמות ובשל כך נמנע מלהטיל עליו פסילה בפועל לתקופה ארוכה וממושכת. בית-משפט השלום לתעבורה אף מציין זאת בשולי גזר-דינו: "בשולי גזר דין אציין כי שקלתי להטיל על הנאשם עונש של פסילה בפועל לתקופה ארוכה וממושכת, אך חלוק הזמן ודלות הרשעותיו הקודמות עמדו לנגד עיני, בבואי להחליט בגורל עונש הפסילה בפועל שמן הראוי שיטל בגין מקרה זה."

ראה גם עפת (חיפה) 54950-09-14 **כרים חלבי נ' מדינת ישראל** (22/11/2014).

12. סוף דבר - הערעור נדחה, לא מצאתי כי העונש שהוטל בגזר דינו של בימ"ש קמא הינו עונש חריג
בנסיבות מקרה זה וכי הוא מצדיק התערבות ערכאת הערעור.

13. לבקשת ב"כ המערער לאפשר למערער להתארגן בטרם הפקדת רישיון הנהיגה. אני מורה כי המערער
יפקיד את רישיונו לא יאוחר מיום 1.2.16 במזכירות בית המשפט השלום בעכו.

מניין ימי הפסילה יחל ממועד ההפקדה בפועל.

ניתן היום, י"ב שבט תשע"ו, 22 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.